

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

POSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A király személye.

— december 8.

A király és a nép együtt a magyar nemzet. A nemzet jogai szentek és sérthetetlenek, épp úgy a királyé is. A magyar történelemnek tanulságos és dicső lapjai azok, melyeken a magyar nemzeti jogok csorbíthatatlanságáért folytatott küzdelmek vannak feljegyezve, de nem tudunk oly harcokról, amelyet Szent István koronájának tekintélye ellen indítottak volna a magyar hazafiak, de igenis harcok vivat ak, valahányszor egy-egy uralkodó a nemzet szabadságai, vagy éppen maga a nemzet ellen támadott fel. Ilyen harcok folytak egyes, az Árpád törzséből származott királyok ellen és megisméltődtek más házakból eredett királyok uralkodása alatt is.

A nemzet, bár sokszor vére hullása, legjobbjainak vértanusága árán, mindenkor megoltalmazta azt ország független államiségát és szabadságát, hanem ezen dicső küzdelmek folyamán sohasem csorbult meg Szent István koronájának tekintélye, mert az mindmaig tündöklő fényben ragyog a nemzet előtt.

Egyes, a törvényhozás kebelében támadt forrongások, elkeseredett viták hevében hallunk ma is kifakadásokat, amelyek rosszul indulással lehet ugyan a tartozó alattvalói hódolat megsértésének tudnunk, de a valódi magyar hazafi — ha mindjárt a legszélsőbb hatá-

rokig menjen el keserőségének megnyilatkozásában, az őstől örökölt rendületlen hűséget és mély hódolatot érez királyának fölkezt személye iránt. Legfőleg félreértések, vétkecs tanácsadók hazugságai, a trón kegyéért árulás árán is versengő eselszövek ármányai idézhetnek elő kérészetű félreértéseket, de ezek könnyen szétfoglalnak az igazság napfénye előtt, ha sugarai egyszer eljutottak a nemzet és az uralkodó szívéig. — Néhány szenvedelmes jelenet felidézésénél nem értek el nagyobb eredményt az ál-szabadelvűség aknamunkájának vezetői, valamint nincs olyan heves ellenzékiség sem, amely ne érezne lelkesedést, ne érezné a korona iránt érzett szeretetének új felbuzdulását, ha a király és nemzet közé ékelődött félreértések eloszlásának jeleit felismerhette.

A király személyét mégis súlyos sérelem érte a most folyó képviselőházi háborúság folyamán. — Felsőrséértőt is látunk, aki nem óvakodik a király magasztos személyének a harctér sorába való vonásától, aki a királyi tekintély palástjába burkolózik, hogy az ő nemzetáruló politikája ellen kilőtt mérgezett nyilaktól maga ment maradjon és helyette a királyi tekintély szenvedjen sérelmeket. Ezt a felsőrséértést azonban nem az egyesült ellenzék követte el, hiszen az kérelemmel, a haza és trón biztonságának megvédését célzó fel-

világosításokkal járul a legalkotmányosabb király elé, benne bizván, általa s az ő királyi esküjének szentségétől remélvén a sárba tiport jogok, a szabad nemzet vesztélyeztetett alkotmányának megmentését. Ez nem lázadás, ez nem felsőrséértés, ez nem a király személyének megsértése, mert ezeket a bűnöket, ezt az árulást a koronának jelenlegi első tanácsadója, a miniszterelnök követte el.

Ő állította Anglia egyik legtekintélyesebb lapjának küldötte előtt, hogy a törvényhozás szabad véleménynyilvánításának eltörlését célzó meienylet a király előleges tudomásával és felhatalmazásával történt volna. Azt akarja velünk elhittetni, hogy őt a király bizta meg a törvénytíprással, ki esküje szerint legfőbb őre a törvényeknek és azokat megtartatja másokkal is. — Valóban ilyen szellemben uralkodott koronás királyunk mindedig és nem is hiszik el az eszeveszettségében féket nem ismerő miniszterelnöknek, hogy apostoli királyunk, a legalkotmányosabb király másként uralkodhatnék ezután.

Nem ez a miniszterelnök ur viselkedésének a magyarázata. — Erzi, hogy vesznie, buknia kell, magával akarja rántani a mélységbe a korona tekintélyét is. Meg akarja csalni a nemzetet, mert azt hiszi, hogy ezután a nemzet őt bukásában ártatlan áldozatnak fogja tekinteni, meg akarja félemlíteni a

A debreczeni műpártoló egyesület téli tárlata.

Ismereteti:

Kóbor Cornél.

I.

Fényes napként ragyog ma már a magyar képző művészet, hiszen gondosan ápolja a hazafias, lelkesült közönség közérdeklődése. Sok művész sűtkérezik ennek a világitó napnak éltető fénysugarában s még több oda eljutni, ha ezután is szeretettel, jó akarattal támogatjuk őket, hogy kifejlődhessenek, megerősödjének.

Ennek a világitó napnak egy sugara hozzánk is eljutott, mert a „Debreczeni műpártoló egyesület” nagy előzékenységgel, a közönség, e leghatalmasabb kritikusa pedig tevékeny anyagi gyámolítással, sok jó indulattal megteremtette az állandó tárlatot nálunk is.

A tárlat iránti rokonszenv nem is vesztethet érdekéből, mert folytonosan meglepetésekke: kedveskedve a pompás képek szemlélésében, újabb gyönyörűséget lelünk s az

itt eltöltött órák tiszta, friss, üde élvezetet adnak.

Áhitattal a magyar képző művészet iránti rajongó szeretettel akarok az egyes művészek képeivel foglalkozni s menten minden befolyástól, csak a látás s érzés finom eszközeit használom. Ha mégis azonban itt-ott nem volnék megfelelő, bocsássák azt meg nekem.

A kiállított 197 műtárgy a városháza két termében szakértelemmel van elrendezve, bár sok képnek rontja valódi műélvezetét a rossz világítás.

Belépve a díszterembe, nagynak fuvalata csapta meg lelkemet s elfeledtem, hogy egy népes, látogatott tárlat zajongó publikuma között állok elmerülve Knopp Madonnájának szemléletében. Minden poezis leghevíbb és leghatásosabb szószólója ez a műretek. Egyszerűségében hatásos, természetességével elbájoló olyan mély hatással van a nézőre, hogy alig lehet tőle megválni.

Második hatalmas méretű vászna a „Kevlári bucsu”. A mű Heine világhírű költeményének hatása alatt készült, kerülve az olcsó hatást, sablont, a járt utakról letér és az igazi poezis csábos mezején jár a mysz-

tikus homály, a dicsfényben megjelenő szűz Mária, a szenvedő beteg gyermek vallásos áhitatot visszatükzőző arca virtuozitással van megfestve, hogy méltán mondhatjuk Knopp Imrét a legjobb egyházi festőnk egyikének.

Különbönb több tájképpel is szerepel a tárlaton elkalandozva az idegenbe. „Hollandi táj”-a, „Erdőrésztlet”-e, „Lombok alatt” címűek levegős perspektívával biztos eszetet kezel, megfestve szintén feltűnést keltenek.

A nép a nemzet tudatában kegyelettel élőalakokat testesítette meg Greguss Imre. „Rákóczi Ferencz Kiebben” hatalmas méretű olajfestménye és a „Babonás kurucz” erős önálló egyéniségét jó magyar szívet bizonyítják. Jó szerencsével választotta ki tárgyait, melyhez oly közel áll szívünk, minden érzésünk és emlékünk.

A „Babonás kurucz”-ot kissé merevnek mondják, de hát ki tudja, mit jósol az a cigány asszony? Talán az a baljóslet mereviti úgy meg.

Jászay József nótáthallgatva elmerő Kurucz vitéze karakterisztikus vonásait s finom, előkelő technikájával inspirálja a fantáziát és leköti a nézőt. Van ebben a

trónt, mert abban az örült tévedésben leledzik, hogy az ő lelkiismeretlenségének homályába burkolhatja a korona tekintélyét is.

Ime, a megszorult gonosztevő eljárása, aki kész azt a házat is felrobbantani, amelyben őt tetten érték, amelyben elkövetett galád-ságáért immár félnie kell a király és nemzet előtt egyaránt.

Nem fogja elérni vétkes célját. El kell buknia, mert árulója volt a nemzetnek és amivel az is megdönthetetlen szabály, hogy a gonoszság vetéséből elvégre jó mag sarjad ki: az ő bukásából fog következni a király és a nemzet közötti egyetértés megszilárdulása és oly politika létesülése, amelyből egyaránt erösséget merithet az ország és uralkodója!

A siketnémákért.

december 8.

A siketnémákat gyámolító egyesület igazgató tanácsa a hó 6-án a vármegye-házán gyűlést tartott. Jelen voltak Domahidy Elemér főispán elnöke alatt: Veszprémy Zoltán, özv. Vargha Ferenczné, Bészler Károlyné, dr. Popper Alajosné, dr. Balkányi Miklósné, Veszprémy Zoltán vármegyei főjegyző, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Oláh Károly, Bészler Károly, Szabó Kálmán városi tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Komlóssy Arthur, Berger Jenő, Kozma László árvaszekei igazgató, Reichmann Armin, dr. Irinyi István, Füleky Pál egyesületi pénztárnok, Konez Akos egyesületi főjegyző, Vetéssy Béla és Gácsér József vezető-tanár.

Az intézet vezető-tanára a folyó ügyekről számolt be. Felolvasta egyebek között a Jvállás- és közoktatásügyi miniszternek azt a rengeletét, mely az intézet mult iskolai évi taneredményét bírálta felül s azt minden tekintetben kifogástalannak mondta. Jelentette továbbá, hogy Simonffy Imre kir. tan. nyug. polgármester 200 koronával az intézetnek alapító tagja lett. Nagykároly város évenként 100 koronával, Akos szilágy-megyei község 20 kotonával járul az inté-

zet céljaihoz. Van az intézetnek ez idő szerint három osztályban 98 növendék, akik közül 29 bentlakó, 9 pedig bejáró. Sajnálattal értesült az igazgató-tanács arról, hogy e sok szerencsétlen gyermeknek eltartására és nevelésére immár nem elégségesek az önkényes adományok, melyek az utóbbi időben nagyon gyéren folynak be az intézet pénztárába.

Elhatározottak e végből, hogy az áldozatkész emberbarátok figyelmét fokozottabb mértékben fogják felhívni az intézet áldásos működésére. Az intézet két tanára a tél folyamán néhány növendékkel körutra indul s a közeli nagyobb városokban elméleti és gyakorlati előadást fognak tartani a siketnémákról, hogy a hatóságokat és egyeseket alapítványtevésre buzdítsák. A belügyminiszterhez is kérvényt küldenek, hogy a gyermekvédelemről szóló törvények keretében anyagilag segítse az intézetet. Köszönetet szavazott az igazgatótanács Pósa Lajos költőnek és felesége Andrássy Lidia urnőnek, amiért debreczeni mesemondások révén 587 koronát juttattak a siketnémákra; továbbá a Polgári és Kossuth Lajos asztaltársaságnak egy, illetőleg két siketnéma gyermek felruházásáért, a közügyességet fejlesztő egyesületnek, hogy az intézetben berendezett slójd-műhely költségeihez hozzájárult. Elénk vita támadt az intézet jövő iskolai évi és végleges elhelyezése tárgyában tett előterjesztés felett. Ugy határoztak ezt illetőleg, hogy egyelőre, míg az intézeti épület elkészülhet, a várostól a mostaninál alkalmasabb épületet kérnek.

Az ügy végleges rendezésére pedig a főispán elnöke alatt kisebb bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: Oláh Károly, Aczél Géza, Roncsik Lajos, Komlóssy Arthur és Gácsér József. E bizottság fog a várostól alkalmas telket, a közoktatásügyi minisztertől pedig az építéshez szükséges pénzüsszeget kieszközölni. Végül elhatározták, hogy az intézetnek Debreczenben és Hajdumegyében elhelyezett perselyeit, még ez évben felbontatják, mert a bennük összegyűlt pénzre az egyesületnek nagy szüksége van. A vezető-tanár javaslatára az intézet növendékeinek karácsonyfát állítanak az idén is és közöttük ajándékokat osztanak szét. E végből a jószívű emberekhez felhívást intéznek.

Igazán kívánatos volna, hogy társadalmunk emberszerető tagjait még inkább áthassa e szerencsétlenek iránt a könyörület és irgalom érzése, mert ha valakik, akkor a siketnémák, az emberiségnek eme büntetlen szenvedői valóban megérdemlik hogy őket is

az áldozatkészesség nyomoru sorakból kiemelje. Ime, társadalmunk egynéhány lelkes tagjának kezdeményezésére rövid idő alatt létesült városunkban a siketnémák intézete. Nagyszükség volt rá, második évi működésében már 88 növendéke van s a belkivánczóknak csak felét vehette fel az idén is, mert anyagi eszközei a segítségre szoruló nagy száma miatt elégtelenek. Debreczenbe, a sokféle kulturális intézmény közé éppen ide illik az emberszeretnek egy ilyen intézménye, mint a siketnémák intézete, hogy tanúságot tegyen városunk lakóinak szívbéli jószágáról és fenkolt gondolkodásáról.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Presbiteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. presbiteriumának 11-én, vasárnap délelőtt tíz ór kor az egyháztanácssteremben gyűlése lesz, melyen egyházi részről Kiss Aron püspök, világi részről Simonffy Imre főgondnok elnököl.

A karácsonyi vakáció. A főiskola karácsonyi szünetét december 19-én szokták kiadni a vakációra éhes diákságnak. Mivel december 19. az idén hétfőre esik, a vidéki tanulók kérvényt adtak be Kiss Aron püspökhöz, hogy a hétfői 3 tanórát engedje el nekik. A püspök arra való tekintettel, hogy a 3 tanóra elengedésével a szünet két és fél nappal meghosszabbodik, a hétfői tanórát elengedte és így az egész főiskolában a karácsonyi szünet 17-én, szombaton délelben áll be.

Protestáns estély. A debreczeni hittanhallgatók vasárnap, e hónap 11-én délután 5 óraker tartandó tizenharmadik protestáns estélye iránt olyan általános az érdeklődés, hogy már minden jegy elfogyott és így esti pénztár nem is lesz. Nagyon helyes volna, ha a főiskola díszterme helyett a jóval tágasabb Arany Bika dísztermében tartanák a protestáns estélyeket.

Debreczeni diákok Hódmezővásárhelyen. A debreczeni theologia hallgató között mozgalom indult meg az iránt, hogy a Hittanszaki Önképző Társulat tagjai Hódmezővásárhelyen a debreczeni protestáns estélyekhez hasonló felolvasó estélyt rendezzen. A szép terv keresztülvitelén nagyban dolgoznak a hittanhallgatók.

Hittanszaki gyűlés. A főiskola Hittanszaki Önképző Társulata tegnapi este né

képben valami sajátzerű, hozzá tud férközni a szívhöz, lélekhez.

Pataky László az ő megszokott festés modorában, bár most nem hosszan nyuló kerékvágásos uton egy „Miklós huszár“-ral szerepel. Kár, hogy több képet nem küldött, mert őt mindig szívesen látjuk.

Ezt a történelmi galériát Kriesech Aladár „Kurucz őrző“-a zárja be. A erdő szürkületében czirkáló kuruczok a modern iskola hatását mutatják, de nem előnyére a művészeknek.

Az arckép-festők közt legkiválóbb Rajzó Miklós. Simonffy Emil képmása a folytonos fejlődő komoly művészt mutatja, ki lelkiismeretesen fejez be minden arcképet. Az előbbi tárlatokon több sikerült genre képpel is szerepelt, de most csak ezzel az egygyel dominál.

Rakottay László egy arcképet Srósz Béla pedig egy ábrázoló művésznőt állított ki eredeti sárga tonusban megfestve. Különös, hogy e bájos finom téma mellett föl tudott dolgozni olyan realistikus tárgyat, mint a 44-iki számú. Azt hiszem ez a kép senkinek sem fog tetszeni, mert hát ki fog gyönyörködni egy hullában.

Olgay Viktor csupán rajzokat és egy vízfestményt állított ki eredeti fölfogással és speciális kezeléssel, a legsikerültebbek ezek közül a „Novella“ s a „Női arckép“ tanulmány.

Illés Antal népies tárgy portreit-kat

választ széles modorban. Minden egyes darabja figyelmet érdemel szorgalmas, éles megfigyelő Nyilassy Sándor kiállított képe közül nekem legjobban tetszik a 98-ik számu.

Vajda Zsigmond nem közönséges tárgyakat dolgoz fel s éppen ezért nagyon nehéz róla véleményt mondani; mint freskó művész inkább dekoratív jellegű, de ez is érdekes, bár mélyebb benyomást nem kelt, de hát a siker mérlegén ez nem sokat változtat.

Sok oldalu, képzett művész Bihary Sándor. — Előszóval festi a falusi utcákat. E mellett azonban portait is kitűnően fest.

Papp Henrik egy „Kőtörő tót“-ot festett meg igaz hűséggel és természetes színézeéssel.

Szenes Fülöp nagyot haladt, de ugy látszik már nem olyan szorgalmas festő.

A genreképek közül, ha ugyan ezt a kifejezést használhatom, legkiválóbb Aggházy Gy. és Bachman Károly. Aggházy a magyar nép életéből választ ki egy kedves jelenetet. Csupa élet, báj van ezen képen, szinte beszélni, mozogni látszanak az alakok az ünnepélyes hangulatban. Hallottam, eleséplenek mondták ezt a témát, pedig a „Leánykérés“ mindig új marad.

Bachmann Károly a mult évi tárlaton nem volt képviselve, de nagy örömmel fo-

gadjuk őt most, mert azok az „Anarkhiszták“ csak becsületet szereznek a tárlatnak.

Erdős, önnálló egyéniség nyilvánult meg Pálffy Józsefben. Sokoldalú, kedves, tulságosan is szerény művész, aki legtöbbit csak a Debreczenben rendezett kiállításokra dolgozik. Festményei ugy minőség, mint mennyiség tekintetében elsőrangúak, a francia iskola egészséges hatása alatt.

Napvilágos képei friss, üde, meleg színeivel kellemes hatással vannak s e mellett oly olosók, hogy valószínűleg leghamarabb akadnak pártfogóra. A kiállított genre kép, részint tájkép közül bajos volna választani, de mégis talán legszebb a „Csapó-utcai részlet“ és az „Almodozás“.

Az előbbi mozgékony, eleven, tipikus piaci alakjával, a fák lombjai között itt-ott beszűrődő napsugár reflexeivel, mesteriesen van megfestve, míg az utóbbi joggal mondható a legpoetikusabb genre képnek.

Brück Miksának legszebb alkotása: „Estebéd a Hortobágyon“. A végtelen rónaság a nagy pusztán, az esti szürkület, a gyepen bográcshól étköző család megkapó természetességével, biztos technikájával nagy hatást kelt.

(Folyt. köv.)

pes gyűlést tartott, melyen Csiky Lajos tanár vallásos elméletet olvasott fel. Majd Balogh Miklós hittanhallgató szavalt és Kóvér Árpád szénior olvasta fel Téli gondolatok című, vallásos irányu, szép elme-futtatását.

Képek a válságból.

A szelid nyomás.

— december 8.

Lám, Tisza István azt vagdossa az ellenzék fejéhez, hogy meakadályozza a nemzet közvéleményének érvényre jutását. Mert a többség a nemzet közvéleménye, már pedig az ellenzék obstrukcióval ketté vágja a többség akarátát. Hát nézzük csak mennyire a nemzet közvéleménye a többség? Tisza István alkotmányellenes örvénye felébresztette a köztisztviselőkben is a hazafias önértéket s nagyon sok helyen nemcsak hogy résztvett az ellenzéki népgyűlésen, hanem fel is szólalt a kormány ellen. Hát erre a „szólásszabadságot tisztelő” gróf ur, valamint Berzeviczy című esatlósa a következő rendeletet küdték a hivatali főnököknek:

Tudomására esett a kormánynak, hogy állami tisztviselők a felsőbbség tervével ellenkező állásponton vannak.

Aki a felsőbbség nézeteit kárhooztatja, vét a köztisztesség ellen.

Nem akarja a kormány a szólásszabadságot korlátozni, de elvárja, hogy amely tisztviselője a nyilvánosság előtt elítéli terveit, az le fogja vonni tetteiből a következményeket és elhagyja állását.

Véleményüket csak szűk baráti körben szabad nyilvánítani. De a nyilvánosság előtt tisztességtelen dolog a felsőbbség véleményét támadni.

A hivatalfőnök legyen rajta, hogy az alatta szolgálók tartózkodjanak az ily véleményadástól.

Lám hát ilyen a nemzet közvéleménye és ilyen megdolgozott közvéleményből kerül ki a többség.

Ez a körrendelet egyébiránt előre vetett árnyéka az eljövendő választások erőszakoskodásainak. Ha ugyan fog rá bármelyik önértékes tisztviselő hederíteni. Még csak a hajszála sem fog meggörbülni. Ott a kuriai bírásokodás.

Hogy pedig melyik a „tisztességes eljárás” a politikai vélemény szabad nyilvánítása, vagy pedig ezen vélemény erőszakos letörése, azt nem Tisza gróf ur, hanem a komoly elemek ítéletére bizzuk.

A nagy komédia.

Szombaton este fog lejárni. Egy nagyszerű bizalmi tüntetés Tisza gróf mellett a szabadelvű körben, ahol értekezlet lesz s Tisza gróf előadja terveit. Még pedig a képviselőház új teendőire nézve és ki fogja nyíltan mondani, hogy a legrövidebb idő alatt felosztatja a képviselőházat és új választást rendel.

Döntsön a nemzet!

Döntsön ám, de ne erőszakkal és szelid nyomásokkal!

A belügyminiszteriumban egyébiránt lázasan folyik a munka az új választásokra.

Tegnap délelőtt, mint értesülünk, minisztertanács is volt. A minisztertanácsban a kormány tagjai végleg megállapították az ülés napirendjét, az indemnti elintézésének módját s végül pedig a Ház felosztatásának a kérdését s döntöttek az új választások idejére nézve is.

Allítólag a Ház összehívása után 35 nap alatt meglesznek az új választások.

A százados Csokonai ünnep.

A nagybizottság ülése.

— december 8.

A nagy költő századik halálának évfordulója utáni napon országos jelentőségű irodalmi ünnepet rendez a Csokonai-kör, a költő emlékezetére.

Az összes magyar irodalmi társaságok, a Magyar Tudományos Akadémia s a vidéki irodalmi körök mindenike képviseltetni fogja magát ezen az ünnepen.

Az ünnep előkészítése tárgyában tegnap tartotta első ülését a nagy rendező-bizottság, amelyen részt vettek a város és a főiskola küldöttjei is.

Az ülésen megállapították az ünnepély programját.

Jelen voltak az ülésen Komlóssy Arthur elnöklése alatt Vecsey Imre városi főjegyző, Szávay Gyula, Oláh Károly, dr. Tüdős János, dr. Kardos Albert, dr. Ferenczy Gyula, dr. Boldizsár Kálmán, Dobieczy Sándor.

Dr. Kardos Albert előterjesztette az ünnepély programját:

Az ünnepély napja január 29-én lesz, vasárnap. A diszgyűlés vasárnap fél 11 órakor venné kezdetét. A műsor tervezete a következő lenne.

1. Elnöki megnyitó Géressy Kálmántól.
2. A vendégeket üdvözli Komlóssy Arthur.
3. Ünnepi beszéd, tartja Tüdős János dr.
4. Ünnepi költemény Szabolcska Mihálytól.
5. A tihanyi echóhoz, éneklí a dal-egylet.
6. Jelentés az életrajzi pályázatról.
7. Alkalmi költemény Szávay Gyulától.

8. A Csokonai kötet bemutatása.

9. Csokonai márvány-szobrának (a főiskolai könyvtárból) megkoszorúzása. (Itt beszélnek a fővárosi s vidéki küldöttségek szónokai.)

10. A reményhez. Éneklí a dal-egylet.

Ez után megállapították az egyes szakbizottságokat.

A vendégeket fogadó bizottság elnöke lesz: Domahidy Elemér, — akit erre fel fognak kérni — alelnökök: Kovács József, Vecsey Imre, tagjai: Balogh Ferenc, Dicsőfi József, dr. Ferenczy Gyula, Dobieczy Sándor s a kör összes választmányi tagjai.

A szállásoló bizottságba elnökek egyhangulag Oláh Károly városi tanácsost választották meg. Tagok: dr. Boldizsár Kálmán, dr. Árvay Béla s a választmány több tagja.

A bankett-bizottságban elnök: Komlóssy Arthur, tagok: dr. Tüdős János, Konez Ákos, Tóth Béla, dr. Boldizsár Kálmán.

A sajtóbizottság tagjai lesznek dr. Kardos Albert elnöklése alatt: Zoltai Lajos, Than Gyula, ifj. Móricz Pál, Székely Imre, Szathmári Zoltán, Roskovicz Arthur, Békási Gyula.

A matiné rendező-bizottság dr. Boldizsár Kálmán elnöklése alatt a fiataiság lesz, akiket később kérnek fel a közreműködésre.

A többi részletes programot az egyes bizottságok fogják megállapítani.

Este a színházban diszelszólás lesz.

Agyonvert munkás.

— december 8.

Hajmeresztő büntett tartja izgatottságban Református-Kovács háza község lakosságát. Egy józan életű, kötelességtudó

vasuti munkás az áldozata ennek a bűnténynek, akit irigy társainak valóságos összeesküvése ragadott ki nyolcz tagu családjá köréből. A véres eseményről és annak előzményeiről tudósítók ezeket jelenti:

Az alföldi első gazdasági vasut pályafentartásánál működő munkások egyike, a huszonhat éves Domán János három héttel ezelőtt nagyobb kihágást követett el, amivel érzékenyen megkárosította a vasuttársaságot. Mivel a kihágást Takács István tartozott bejelenteni, Domán elment hozzá és előbb szép szóval kérte, hogy ne szóljon a dologról, majd mikor nem tudta rábírní a bűnpalástolásra, így fenyegette meg:

— Be ne jelentsen kend, mert az életébe kerül.

Takács azonban, mint kötelességtudó ember, bejelentette az esetet a pályafelügyelőnek, amivel magára vonta a fiatalabb munkások haragját. Ezek bosszút forraltak Takács ellen és várták az alkalmat, amikor leszámoljanak vele. Szombaton este Domán János fizetéséből öt korona bírságot vontak le, egy Egresi nevű munkásnak pedig egy koronát huztak le a heti béréből. A pénztártól egyik közeli kocsmába ment Domán három társával: Szarka Istvánnal, Jankó Mihályval és Egressyvel pálinkázni kezdett. Idogálás közben Domán többször mondogatta:

— Takácsnak ma meg kell halni!

A többiek még biztatták a dühöngő embert:

— Egy-egy liter pálinkát fizetünk ha leütöd.

Mikor már elég bátorságot ittak, elmentek a kocsmából. Domán lesbe állott egy utcasarikon és amikor meglátta, hogy Takács István hazafelé igyekszik a fiával, utána futott. Körülbelül ötszáz lépésnyire volt Takács a lakásától, amikor hátranézett, mert észrevette, hogy többen követik. A következő pillanatban Domán egy emelő doronggal olyan hatalmas csapást mért Takács fejére, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül terült el a földön. Azután a fiatal Takácsra emelte a dorongot és torkaszakadtából ordította:

— Te bitang, most meghalsz az apáddal együtt.

A fiu azonban kikerülte a csapást és futásnak eredt. Jajveszékelésére kisiettek az utcára az emberek, akiknek elbeszélte, hogy az apját leütötték a falu alatt. Többen odasiettek Takács Istvánhoz, aki már haldoklott, amikor fölemelték a földről. Hazavitték a lakására és orvost hívtak hozzá, de az orvosi tudomány már nem segíthetett Takácsra, aki rövid haláltusa után kiszendvedt. A meggyilkolt ember negyven éves volt, feleségét és nyolcz apró gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyta hátra.

A csendőrség elfogta Domán Jánost, aki épen két anyátlan árváját ölegette, mikor a zsandárok beléptek a lakására.

A vizsgálóbíró letartóztatta a gyilkost, ugyszintén Egressyt is, mint fölbujtót. Takács István holttestét felboncolták és megállapították, hogy a halál koponya repedés következtében állott be.

NAPI HIREK.

— **Sesztina Lajos kitüntetése.** Királyi kegy soha méltóbb férfit nem tüntetett ki, mint ez alkalommal, a mikor *Sesztina Lajosna* és utódainak a magyar nemességet adományozta. *Sesztina Lajos* példás, szerény, munkás és a szó szoros értelmében vett nemes tevékenysége, Debreczen egész társadalma hosszú évek óta a legnagyobb tisztelettel és szeretettel veszi körül. Hisszük is, hogy mindenütt igaz örömmel vesznek hírt e kitüntetéséről. A hivatalos lap mai száma különben erre vonatkozólag az alábbi királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Sesztina Lajos* nagykereskedő, Debreczen szabad királyi város törvényhatósági bizottsága tagjának és törvényes utódainak, a közügyek és a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet díjmentesen adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1904. évi december hó 2-án.

Ferencz József s. k.

Gróf *Khuen-Héderváry Károly* s. k.

— **A helyi vasut téli menetrendje.** A tanács, mint ismeretes, nem hagyta jóvá a helyi vasut téli menetrendjét, hanem azt követelte, hogy a nyári menetrend szerint közlekedjenek a vasutak. A helyi vasut ez ellen a határozat ellen felelkezéssel állt, de a vonatok decz. 5-ig a nyári menetrend szerint közlekedtek. E hó 5-én azonban a helyi vasut, hivatkozva több kényszerítő okra, bejelentette a tanácsnak, hogy 5-étől az eddigi téli menetrend szerint közlekedtetni a vasutakat. A tanács ma tárgyalta az ügyet. Felterjeszti az iratokat a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez, mely megállapítja milyen menetrend szerint közlekedjék a vonat. A tanács felterjesztésében részletesen kifejti az okokat, melyek szükségessé teszik a sűrűbb forgalmat és a közönség érdekében követeli a tanács a 15 percenkénti közlekedést.

— **Szentpály Béni ker. orvos ügye.** Több ízben említettük már, hogy *Szentpály Benő* dr. városi kerületi orvos a nyáron 6 heti szabadságot kért és Amerikába utazott. Amerikából kérvényt intézett a polgármesterhez, melyben még 3 havi szabadságot kér. A közgyűlés a kért szabadságot nem adta meg és utasította a polgármestert, hívja fel *Szentpályt*, hogy november 1-ig foglalja el állását, ami ha nem történik meg, szüntesse be fizetését is és intézkedjék állásának betöltése iránt. A felhívás elment *Szentpályhoz*, ki tegnap válaszolt a polgármesternek. Újabb kérvényt mellékel leveléhez, melyben hat havi szabadságot kér, de arról említést sem tesz, visszatér-e egyáltalában Debreczenbe. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott dr. *Szentpály* ügyével. A tanács ragaszkodik a közgyűlés határozatához, a szabadságot nem engedélyezi és megteszi a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy *Szentpály Benő* dr. ker. orvost állásától fegyelmi uton elmozdítsák. Ennek megtörténte után megteszik az intézkedéseket *Szentpály* orvosi állásának betöltése iránt.

— **A városi könyvtár gyarapodása.** A városi tanács a városi könyvtárt

értékes folyóirattal gyarapította. A tanács 200 koronáért egy debreczeni lakostól megvette a Vasárnapi Ujság 54 évfolyamát.

— **A jogügyi bizottság ülése.** A jog és p. ü. bizottság *Vecsey Imre* elnökletével pénteken d. u. gyűlést tart.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Árvay Gézá*t, a debreczeni kir. táblához berendelt bírósági jegyzőt a szilágycsehi járásbíróvá a bíróné *kinevezte*. — *Tótin Andor Ungvári* máv. hivatalnokot, a vasut igazgatósága a hatodik rangfokozat első osztályából, az ötödik rangfokozat harmadik osztályába nevezte ki.

— **Butorgyár Debreczenben.** *Killer Ede*, kinek főtéri butorraktára valóságos kiállítás a gyönyörű, modern butoroknak, új gyártelepet létesített Debreczenben. A pályaház közelében levő *Tóth-féle* telepen ugyanis egy nagyszabású, modern, gőzerőre berendezett butorgyárat létesített és azt e hó 10-én nyitja meg. A gyár üzemének megkezdése alkalmából *Killer Ede* a telep megtekintésére meghívta a város intelligens közönségének számos tagját.

— **Kitüntetett debreczeni őrmester.** A király *Szilágyi Zoltán*, a debreczeni állami mentelep őrmesterét, egy nőnek a vízbeledőlésétől saját élete veszélyeztetésével véghezvitt megmentése elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Szökött katonák.** Bizony csak messziről szép a katona élet, de a benne szivócska szivesen kibujnának az angyalbőrökből. Sőt egyik-másik ott is hagyja a császárt a nélkül, hogy bucsut mondana a kapufélfának. Tegnapelőtt egy nyiregyházai káplár szökött meg az ezredétől. Tegnap meg *Karsai Gábor* budapesti 16-os közhuszár jelentkezett itt Debreczenben. *Karsai* májusban vonult be *Hajdudorogról* a 16. huszárezredhez Budapestre. Nehezen esett *Karsainak* a bevonulás, mert fiatal feleséget kellett elhagynia. Huzta, huzta nagy keservesen az igát egész október végéig, de akkor rossz híreket hallott otthonmaradt feleségéről. Egyet gondolt és a tilalom dacára hazajött *Dorogra*. A felesége persze örült is, hogy hazajött, sirt is, mert szökve jött el. *Karsai* pedig mit bánta már a császárt, mikor a felesége mellett lehetett és belátta, hogy nem volt oka a féltékenykedésre. Heteken keresztül rejtegette az asszonyt a hazaszökött férjét, de már tovább nem tudták eltitkolni a dolgot. Szekérre tette felesége és az anyósa a szökött katonát; betakargatták bundával pokróccsal, nehogy az uton akadjanak rájuk és behozták *Karsait* ide, Debreczenbe. A szökött katona most már nyugodtan várja büntetését, mert megért neki annyit, hogy otthon is lehetett, meg is nyugodhatott.

— **Börtönvizsgálat.** A minden évben szokásos börtön vizsgálatot 16-án délelőtt 9 órakor tartják meg.

— **Nyílt levél Plószhoz.** *Plósz* igazságügyminiszter választói a következő nyílt levelet intézték *Plószhoz*: Kegyelmes urunk! Alulírott választópolgárok, bár mindannyian a szabadelvű párt táborába szegődtünk volt és Nagyméltóságodat képviselőnek választottuk — a kormányelnök ur által elkövetett erőszakosság és jogtiprás következtében a szabadelvűségbe vetett hitünkben erősen megrendültünk, mert vajjon a szabadelvűségnek megfelelő eredménye-e a meztelen erőszak által keresztül-vitt házszabályrevízió, illetőleg egyelőre módosítás? Széll Kálmán nyílt levelében határozottan kiemeli, hogy szándékos és tudatos törvénysértés történt. A jog, törvény és igazság zászlóján folt esvén, Széll Kálmán félrevonul. Az erőszakosságot éreztük Széll Kálmán lemondása óta folyton, de túrtünk és hallgattunk, mert sajnos, régi idők óta ehhez voltunk szokva s főleg mert csak egyesek érdekén esett sérelem. Am most nem rólunk, a: egyesekről, hanem az országról, a mi közös anyánk-

ról van szó. S mikor látjuk, hogy az ország mindenkori fellegvárát: az alkotmányt és az abban gyökeredző szólásszabadságot sértették meg; mikor látjuk, hogy a szabadelvű kormány az erőszakosság útjára lépett s a megyegyűléseken fizetett bérenczekkel szavaztat magának bizalmat s akarja megtesztetni az igazi nemzeti közvéleményt: felforr a vérünk, lángol az arczunk a szégyentől, hogy mi is a szabadelvű táborhoz tartozunk, ahol már sem a vallás, sem az alkotmányos rend nem talál tiszteletre. Hát mi lesz ennek a következménye, ha ily szentségtelenségre felülről adnak példát? Nagyméltóságodat a jog, törvény és igazság idejében választottuk képviselőnknek, de az a hármás fényes csillagzat már majdnem végképen letűnt. A jog helyett az erőszak, az önkény az ur, a törvény helyett — csak még az elfátyolozott igazság biztat kevésbé. Kegyelmes ur, szeretett képviselőnk, ne engedje, hisz az ön kezére van bízva a gondozása, hogy ezt az árva igazságot is megfojtsák, mert abból e szegény hazára végzetes bajok származhatnak. (Körülbelül 100 aláírás.)

— **Aki a boltok elől lop.** Tegnap késő este *Lindenfeld J. Jenő* *Simonffy-utozai* fűszerkereskedő jelentést tett a bünyügyi osztálynál, hogy *Paulics Béla* az üzlete elől 39 kilogrammnyi lencsét ellopott. Még az est folyamán megkerült *Paulics*. A kihallgatás során bevallotta, hogy a lencsét ő lopta el, sőt hosszas faggatás után azt is elmondta, hogy *Hadház-utezán* *Hajnal Péter* üzlete elől egy csapat czirokseprűt is elemelt. A lopott holmik megkerültek. *Paulicsot*, ki már betöréselapásért két és fél évet ült és kit Debreczen területéről végleg kitiltottak, átadták a kir. ügyészségnek.

— **A gazdasági ismétli iskola ügye.** A városi tanács még a múlt évben elhatározta, hogy Debreczenben gazdasági ismétli iskolát létesít. Az iskola felállításának munkálatai már folyamatosan vannak és az iskola a tavasszal meg is nyílik. Az iskola tanára *Juhász József* bemutatta az iskola munkálatainak tervezetét. A tanács ma tartott ülésén a tervezetet helyeslőleg tudomásul vette és hasonczélból kiadta a községi iskolaszéknek, egyben intézkedett, hogy az iskola céljaira szükséges pénzt a számvevői hivatal utalványozza ki *Juhász József*nek.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: *Kovács Béláné* ev. ref. 57 éves, *Sipos József* ev. ref. 20 napos, *Kelemen Ella* ev. ref. 4 napos.

— **Damjanich.** *Damjanich János*nak, az aradi vértanúnak most van a százszentendős születési évfordulja. A magyar történelemnek és a 48-as szabadsgharcznak egyik legfényesebb alakja ő. A katonai és hazafiúi erényeknek ideálja volt, bátor, büszke, fegyelmezett katonalelk és lángoló hazafi sziv. A hatalmas, bikaerejű hős valóságos apai gyöngédséggel szerette katonáit. A csaták tüze volt az ő pozíciója. „Mi katonák, sohse okoskodjunk — mondotta. — Mi csak győzzünk, a többit majd elvégzi *Kossuth Lajos*.”

— **Házasságok október hónapban.** A „Statistikai havi közlemények” most megjelent októberi füzetete szerint ezidén október hónapban 14,938 pár kötött házasságot a Magyarbirodalomban, még pedig 15,280 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 1658 Horvát-Szlavonországon. A múlt év megfelelő hónapjával összehasonlítva az idén 6000-rel kedvezőbb az eredmény, az év első 10 hónapját véve pedig 10,900-zal több pár

kötött házasságot, mint a múlt év megfelelő időszakában. De míg az anyaországban 10,500-zal több házasságkötés történt, a társasországokban eddigelé csak 400 a házasságok többlete. Az októberben kötött 15,938 házasság közül 1846, vagyis 11,6 százalék volt vegyes, ezek közül azonban Horvát-Szlavonországra csak 65 esett az ott kötött házasságoknak 3,9 százaléka. Keresztény-zsidó házasság 45 köttetett ebben a hónapban s ezek közül 19-ben a menyasszony, 26-ban pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 1781 vegyes házasság közül 429 esetben (24,1 százalék) történt megegyezés a gyermekek vallása iránt, 203 esetben az apa, 226 esetben pedig az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés a római kat. és az evang. református vallásnak kedvezett (255 illetőleg 98.) A 45 keresztény-zsidó házasság közül 9 esetben történt megegyezés, nyolcz esetben a keresztény és egy esetben a zsidó fél vallásának javára.

Már f. hó 15-én tartják meg a polgári jótékonycélokra szolgáló XXXVI-ik cs. és kir. államsorsjáték huzását. A játékterv tartalmaz 18435 készpénz nyerményt, több mint fél millió kor. összegben, egy 200.000 kor. főnyerménnyel. Sorsjegyek 4 koronával kaphatók dohány-tözsékben, váltóüzletekben, postahivatalokban stb.

Rendkívül olcsón lehet karácsonyi ajándékokat vásárolni a Schwartz-féle pipametsző és fényképező cikkek üzletében a városházzal szemben.

Kezességet vállal Balassa K gyógyszerértára, Budapest-Erzsébetfalva, hogy az általa forgalomba hozott csodahatású valódi angol Balassa féle ugorkatej az arcnak nem árt. Csak egyszer próbaképpen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa-féle ugorkatejet és akkor meg fognak róla győződni, hogy esen szepítőszert azonnal eltávolít szepít, májfoltot, vimmerlit, mitessert és mindenféle tisztatlanságot az arczról és a bőrt simítja, fiatalítja és üdíti. Ára 2 kor., hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor., puder 1 k. 20 fl. Kapható minden gyógyszerárban. Ovakodjunk utánzatoktól.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Tisza újabb merénylete.

Budapest, decz. 8. Beavatott politikai körökben beszélnek, hogy a képviselőház legközelebbi ülése a megalakulás formái között megy végbe. A rendes bizottságok megalakítása következtében akarja Tisza becsempészni a házszabályrevízióra kiküldendő 21-es bizottságot is.

Ezen újabb merénylet megakadályozására a szövetkezett ellenzék harczra készen áll.

Nagy népgyűlés Aradon.

Arad, decz. 8. Ma délelőtt több ezer ember jelenlétében nagy népgyűlés volt. A népgyűlésen megjelent Bokányi Dezső, a szocialisták kiküldötte és Molnár Akos képviselő beszéde közben, mikor svájci példákra hivatkozott, több ízben felhangzott: Eljén a köztársaság! Bokányi beszédében kifejtette, mikor a jog árva, a néptől kér-

nek segítséget. Tisztát a nép ítéletének kardja elé kell állítani, de az a baj csak, hogy a kardnak nincs markolata: hiányzik az általános választói jog. Végül elfogadták Benedek Arpad határozati javaslatát.

A fegyházra ítelt képviselő.

Budapest, decz. 8. Eötvös Bálint dr. orsz. képviselő, kit a törvényszék tegnap 3 évi fegyházra ítelt, ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy **mandátumáról nem mond le**, mert ez szankcionálná bűnösségét. Jól tudja, hogy az ő ügye képviselő társainak épügy fája, mint neki. Bizik, hogy kiderül ártatlansága. Meg van arról győződve, hogy a tábla rehabilitálni fogja. **A fővárosi bíróság azért távoztak el tárgyalás közben, mert féltek az ő mentő tanúinak szembesítésétől.**

Halálra ítelt asszonyok.

Budapest, decz. 8. A tápiószelvi bérnyilkosság ügyében a pestvidéki esküdtbíróóság az éjjel tudvalevőleg halálra ítélte Borgovits Józsefnét és Kuszka Andrásnét. A halálra ítelt két asszonyra az ítélet olyan retentő hatással volt, hogy ma délelőtt több ízben annyira rosszul lettek, hogy a mentők vették mindkettőt ápolás alá.

Sándor János mandátuma.

Budapest, decz. 8. A marosvásárhelyi II-ik kerületben a legközelebbi választáskor Sándor János államtitkárt lépteti fel a szabadelvű párt.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök, decz. 8. Kis alamuszi. (Operett) „B“ bérlet.

Pénteken, decz. 9. Hajduk hadnagya. (Operett) „C“ bérlet.

Szombaton, decz. 10. Diák élet (Szinmü.) „A“ bérlet.

Vasárnap, decz. 11. Délután: Czigánybáró. (Operett.) Este: Áldozati bárány. (Bohózat.)

Sugár Aranka beteg. A debreczeni színház kedvelt és gyönyörű hangu primadonnája Sugár Aranka már régebben betegeskedik, úgy, hogy ha fel is lépett, azt inkább azért tette, hogy a közönség ne legyen kitéve a folytonos műsorváltozásnak és hogy élvezhesse a régi, jó operetteket és népszinműveket is. Állapota azonban nem hogy javult volna, sőt folytonos fellépéseivel rosszasodott, úgy, hogy orvosi rendelet folytán legalább két hétig nem szabad színpadra lépnie és a debreczeni közönségnek addig nélkülözni kell Sugár Arankát. Sugár Aranka ma még játszik és holnap 2 heti tartózkodásra a Lukács-fürdőre utazik egészségének helyreállítása végett. A közönség óhaja az, mielőbb térjen vissza, hogy sokáig ne kellessen nélkülözni az énekes darabok főerősségét.

Színházi hírek. Ma lesz a reprise Bokor József 3 felvonásos operettjének „A kis alamuszi“-ja. Az operett főbb szerepeit Róza Lili, Sugár Aranka, Rományi Mária, Kremer Jenő, Iványi Antal, Mezei Andor, Karacs Imre, Faragó Odön és Szilágyi Aladár játsszák.

Szombaton kerül harmadszor színre Meyer-Förster Vilmos poétikus színműve a „Heidelbergi diákélet“.

Vasárnap két előadás lesz, d. u. színre kerül a „Czigánybáró“ című operett, félhelyárral. Este pedig az „Áldozati bárány“ című bohózatnak lesz a premierje.

Olesó az emberélet.

Öngyilkossági kísérlet az utczán.

— Saját tudósítónktól. —

— december 8.

Minél bejebb haladunk a korba, annál inkább tapasztaljuk, hogy olesó az emberélet. Ugy kell lenni, hogy a tovaröpülő századokkal, míg a technika, a közművelődés óriás léptekkel halad előre, addig az emberi faj nyögül, hajdan erős nemzedékek elsatynynulnak és az emberi lényben csökken az életkedv. Bsakis erre magyarázhatók a gyakori öngyilkosságok és öngyilkossági kísérletek, amelyeknek statisztikája évről-évre megdöbbentő mértékben emelkedik. A milliomos épp oly könnyen dobja el magát az életet, mint a rongyokba burkolt koldus s az egyik ép oly hidegen hagyja a modern kor emberét, mint a másik.

Tegnap is egy alig 20 éves, életerős fiatal ember kísérelte meg önkézevel véget vetni az életének, de a revolver golyója ezuttal okosabb volt, s csak erős sérülést idézett elő az életuntánál.

Az esetről tudósításunk a következő:

Dézmacsek Emil 19 éves borbélysegéd, mintegy három hónappal ezelőtt jött Szabadkáról Kolozsvárra. Resztling József fodrász üzletében kapott alkalmazást, hol két hónapon keresztül a legpéldásabb magaviseletet tanusította. Nehány hét előtt azonban hirtelen megváltozott. — Könnyelmű életet kezdett folytatni, mulatott, káztázott és az üzletből gyakran kimaradt. A változást állítólag az idézte elő nála, hogy reménytelenül szeretett. Lukács Kata nevű szemrevaló oselédleányba szeretett bele, de a leány nem viszonzta érzelmeit s e fölötti bánatában adta magát a könnyelmű életnek.

Gazdája egy ideig türte gyakori mulasztásait, de mintegy 5—6 nappal ezelőtt felmondotta az állását és nyomban elbocsátotta.

Dézmacsek, a mig néhány forintj volt, vigan élt s állás után nem nézett. De a pénz hamar elfogyott és beköszöntött hozzá a tél nyomora. Egy barátjánál lakott kegyelemből s az utóbbi két naphan éhezett is. Ugy látszik, hogy leginkább ez a körülmény érlelte meg benne az öngyilkosság eszméjét. Tegnap déli tizenkét órakor Grosz Miklós mester-utczai elhelyező intézetében járt, foglalkozás után tudakozódva, de sikertelenül.

Grosz nem helyezhette el. Dezmacek, amint a lesújtó eredményt megtudta, szó nélkül sarkon fordult, kiment az üzletből, gondosan becsukta maga után annak ajtaját, de a következő pillanatban a gyalogjárda szélén hirtelen megállt, előrántotta revolverét és annak csövét bal melléhez szorítva, gyorsan elsütötte. A lövés zajára rémülten futottak ki az intézetből s az utca aszfaltján vérében vonagló fiatal ember körül pár pillanat alatt óriási csoportosulás támadt.

Az életuntat a gyorsan előhívott mentők vették ápolás alá. A golyó bal mellébe, a szíve fölött hatolt be és a hónalj alatt akadott meg. Csodálatosképen nemesebb részeket nem érintett s így valószínűleg életben marad. A mentők a Karolina-kórház sebészeti osztályára vitték.

TÖRVENYKEZÉS.

Elítelt képviselő. A budapesti törvényesek több napi tárgyalás után, tegnap este hozott ítéletet az Eötvös Bálint dr. országos képviselő bűnügyében. A törvényesek a Kacziány Károlyné kárára elkövetett csalás büntetésében bűnösnek mondta ki Eötvös Bálintot és ezért három évi fegyházra, ezen időre politikai jogainak elvesztésére és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Eötvös az ügyész vádbeszéde után Fried és Gyórfy védőtől visszavonta a megbízást és maga mondta el védőbeszédét. Az ítélet, amely ellen fellebbezést jelentett be, rendkívüli igazságtalansággal fogadta.

IRODALOM.

Tudnivalók a képviselőválasztásokra. A választási törvény ismertetése a kuriai bíraskodásból vett magyarázatokkal című munka megrendelésére az alábbi előfizetési felhívást bocsátja ki a Pallas könyvkiadóhivatala.

Az új választási törvény a megtámogatott képviselőválasztások felett való bíraskodást a m. kir. Kuriára bizta s ezzel legfőbb bíróságunk lett illetékes magyarázója a választások tisztaságát és szabadságát biztosítani akaró új törvénynek.

A képviselőválasztások közeledésével égető szükségnek vélünk eleget tenni, amikor oly művet adunk ki, amely nemcsak a választások által közvetlenül érdekelteket: a jelölteket, pártvezéreket, választási elnököket, hatósági közegeket, hanem egyáltalában az egész közönséget is népszerű formában tájékoztassa arról, hogy miképp magyarázza a Kuria a választási törvényt.

A mű tartalmából kiemejük a következő fejezeteket:

1. Ki szavazhat? 2. Ki választható?
3. Ki nem lehet képviselő? (a) Egyáltalában, b) Bizonyos ideig, c) Bizonyos kerületben.) 4. Tájékoztató a névjegyzék megtekintéséről és lemondásáról. 5. A jelölt korteskedése. 6. A tisztviselő korteskedése. 7. A korteskedés a szószékről. 8. Az igazgató. 9. A vesztegetés. (Adományok közzételek.) 10. Az etetés-ítatás. (Mit ért a Kuria szükséges ellátás alatt? A sokasos vendéglátás határai. A szivarosztogatás.) 11. A zászlók és jelvények. (A zászlótartók.) A fuvardíjak. (A kocsisok. Mennyi a fuvardíj az egyes kerületekben?) 12. A zenészek. 13. A jelölés. 14. A bizalmi férfiak jogai és kötelességei. 15. A szavazás. 16. A Kuria a választási elnöki visszaélésekről. 17. A záróra. 18. A választás megtámadása. 19. A Kuria bíraskodása. 20. A képviselőház bíraskodása.

Nélkülözhetetlen kézikönyve lesz ez a jelöltek, a pártvezérnek, a kortesnek, a bizalmi férfiak, a községi jegyzőnek s általában mindenkinek, aki a képviselőválasztásba befoly.

A vastag, 5 ivből álló füzet megrendelési ára füzve 1 korona 50 fillér, kötve 3 korona. Bolti ára nagyobb lesz.

„Pallas” irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatala Budapest, V. ker., Honvéd-utca 10 szám.

Gazdátlan milliók. A kihuzott sorsjegyek, részvények, záloglevelek stb. nyerevényei révén sok millió korona hever gazdátlanul az illető pénztárakban, egyszerűen azért, mert a kisorsolt értékpapírok jogos birtokosai mitsem tudnak arról, hogy sorsjegyük ki van huzva. Hogy ezt például is illusztráljuk, felemlítjük, hogy a Budavárosi sorsjegyeknél a 41019 sz. sorsjegy 40000 koronával, a Magyar vörös kereszt sorsjegynél a 103 sor, 75 sz. sorsjegy 20000 koronával, az 1434 sor, 36 sz. sorsjegy 30000 koronával, a Józsv sorsjegyeknél a 4209 sor, 27 sz. sorsjegy 20000 koronával, az 5660 sor 99 sz. sorsjegy 30000 koronával ki van huzva. Ezeket a nyerevényeket mind e mai napig senkisék reklamáta, jóllehet e sorsjegyeket évekként eladott huzták már ki. Ennélfogva, akinek

sorsjegyei és egyéb értékpapírjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap”, amelynek sorsolási mellékletét, a Pénzügyi Utmutatót a nagym. m. kir. belügyminiszter 32495 sz. alatt mint teljesen megbízható szakközönyt az összes törvényhatóságoknak, rendezett tanácsú városoknak és a gyámhatósági jog gyakorlásával felruházott községeknek, a nagym. m. kir. pénzügyminiszter 641. szám a. mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közönyt a pénzügyi tisztviselőknek és a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter 11041. sz. a. a szerkesztésénél követett irányelveknél fogva a hazai körforgalmu vasutaknak hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen és bérmentve megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, amely a sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdetől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott külföldi sorsjegyek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A többi értékpapírok hátralékos kimutatásai mindig a hiteles huzási jegyzékkel egyidejűleg közöltetnek. A „Pénzügyi Hírlap” előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

REGÉNYCSARNOK.

A teaszta.

Irta: **Endrődi Sándor.**

— Hogy mi bánt? riadtam fel. Az élet maga, asszonyom. Felszaggatom lelkemből azt, amit végre is meg kell mutatnom. Egész ifjúságomat egy édes szenvedélynek hoztam áldozatul, vágytam szeretni forrón, szenvedélyesen, soha el nem muló szerelemmel.

Olyan helyzet volt ez, mint mikor a beteg egy csepp víz után vágyódik, az eltévedt utas egy mécsvilágra les, a fáradt madár enyhet adó lomb után kiáltoz. Sorsom több ízben sodort olyan körülmények közé, mikor érezni véltem mindama gyönyört és fájdalmat, melyet a szerelem nyújt szívünknek... csak képzelődés volt az egész, mert szívem tovább didergett s lelkemben végtelen irt éreztem, mely nem volt betöltve.

Oh asszonyom, a nagy vágyak nem elégszenek meg egyszerű jellemekkel, nekik bizonyos bonyodalom és rendkívüliség kell, mely hasonlítson a tragédiák szelleméhez. Ha rabbá tettük magunkat, megkívánjuk, hogy aki uralkodik felettünk, valódi urnő, királynő legyen.

Akiket a végzet elém vetett, távol álltak e magaslattól; többnyire olyanok voltak, akik hozzájuk hasonló lényeket örökre magukhoz tudnának bilincselni, kiknek jósága és szelidsége sok más erényt kipótol, de kik sohasem lennének képesek tartós varázsszal hatni, oly természetekre, minő például én vagyok.

Boldog akartam lenni minden áron s vágyaimmal csak boldogtalanságot tápláltam. Sokat szenvedtem az ellentétes érzelmek hatása alatt, de büszkébb s erőszakosabb voltam, hogysen e szenvedésből csak egyetlen vonást is eláruljak; szigorubb magam iránt, hogysen egy jajt is kiáltak, mely sebeim létezését fölfed-

hetné. Menekültem zajba, élvezetbe, hogy megöljem a gondolataimat és érzéseimet. Istenem! ha több erő és kevesebb szenvedély lett volna bennem, talán nem így teszek; ha e zürzavarban meg tudtam volna őrizni azon bizalom és hit egy párányát, mely nyugodt órákban való tulajdonom: most nem meresztenék rám szemeket az önvád szörnyei. Hiányzott egy szív, mely megáldott s egy kéz, mely fölemelt volna. Hátam mögött le voltak rontva a visszavezető hidak. Azután?... Azután végtelen sivár küzdelem következett, melyben a kishitűségnek is olyan nagy szerepe volt, mint a teljes megfélekedésnek. Miért untassam önt vele?

— Beszéljen, beszéljen kérem.

S a szép asszony hangja a megindulástól reszketett.

— Azon a ponton, ami sivár küzdelem és vergődés közt találkoztam önnel asszonyom. Lelkem sokkal jobban megromlott, semhogy az első pillanatra érezni tudtam volna e találkozás tiszta üdveit. Én csak azt éreztem, hogy lelkiismeretem hófehér ruhája be van sározva s nem vagyok méltó arra sem, hogy ön megvessen. Én nem mozdulhattam, de úgy tetszett, mintha ön közeledett volna. Nem akartam hinni szemeimnek: olyan álomszerű, olyan váratlan és olyan végtelenül kedves közeledés volt ez. Ugy éreztem, mintha lassanként szárnyaim nőnének, mintha szívem a hosszas dermedés után reszketni s elmém tisztulni kezdene, mintha valami régen elfeledett tündérdal újra zengését hallanám s jóleső bizalommal csüngenék édes zenéjén... Ami a joból megmaradt bennem, az a néhány szikra egyszerre egy égő erdő világával vetekedett: éreznem kellett, hogy csakis viszonyaim tetek rosszra, férfiatlanná s bírok mindama fogékonysággal, mely egykor jobb hitre s nemesebb életre fognak ösztönözni... Ez is csak álom volt! A sivatagon nincs egyetlen pont sem, melyre édesen lehetne visszaemlékezni, egyetlen emlék sincs, mely fölemelne a hétköznapi sárból, mind lever, mind lesujt, mind kigunyol. Ön is gunyt üzött belőlem asszonyom... Szelleme hatalmával elaltatott... A baj, mely besugározza, nem egyéb, mint tükörből tanult művészet, mely a hiúságot piperézi, e bensőnek látszó részvét, melyet velem megoszt, nem más, mint gyermekjáték — unaloműzés csalfa csillámai...

— De az isten szent szerelmére, térjen magához!

— Micsoda bűnököt követtem én el, hogy a boldogság mindenlépten arcomba kaczag s az élet titokzatos esélyei közt szakadatlanul, saját száműzetésemmel találkoztam?...

— Szent isten; barátom, maga megbolondult!

A vérem csöndesebben kezdett lüktetni s szilaj kitörésemet enyhítő megbánás követte.

— Bocsásson meg Adél, — kértem esdő békítő pillantással, — de megbán-tani igazán nem akartam... A tea, a hangulataim...

— Igen, — felelte mosolyogva a szép asszony — igen, a változó hangulatok, hiszen maga mondta az elébb, hogy: határozataink is a légsúlymérővel ingadoznak.

És mialatt kezét megbékülve nyújtotta felém kézcsoakra, nagyot kaczagva tette hozzá:

— Ne nézzük meg tán, barátom a barométert?...
(Folyt. és vége.)

KÖZGAZDASÁG.

Heti piaczi árak.

— december 8.

A keddi hetivásár áraitól a vásárfelügyelőség a következőket jelenti:

100 klg.	Kor.-tól.	Kor.-ig
Buza	18.60	19.40
Kétszeres	15.00	—
Rozs	14.00	13.80
Árpa	15.00	—
Zab	14.00	13.80
Tengeri ó	—	16.80
osóves szemes	10.00	—
Kóles	15.80	16.00
Szalonna, sós	120.00	112.00
uj	110.00	120.00
Háj	136.00	132.00
Zsir	144.00	144.00
Kihasított sertés	90.00	100.00
Sertéshus	96.00	100.00
Széna	10.00	—
II. rendű	9.00	8.40
Luczerna	9.00	10.00
Bükköny	7.00	—
Lóhere	8.00	—
Takarmány szalma	4.00	—
Alom szalma	1.80	1.60
Zsup szalma száz kéve	10.00	8.00

A hetivásár forgalma kedden a következő volt:

Ló felhajtattott	420
Elkelt	250
Szarvasmarha felhajtattott	870
Elkelt	640
Sertés felhajtattott	950
Elkelt	760

PLOMBUS Co. Nev-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja —

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájásokban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves-m.

A karácsonyi vásár

megkezdődött a NAGY BAZÁRBA, — hol mesés szép Gyermekek játékok és ajándéktárgyak kaphatók óriási választékban.

Kérjük a n. é. közönséget, hogy saját érdekében szükségleteit csakis

a legelső és legnagyobb

Nagy Bazárból

fedezze Piacz-utca, Bank-palota.

Rosenberg Emil.

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és női kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzek, alsó és felső ruhák, kosztümök, miederek, női és férfi bőrkeztük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női cipők, sár-cipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehérneműek fél áron

Gallér 10 kr., kézelő 15 kr.

Székelly Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű vevő közönség b. tudomására hozni, hogy

fűszer- és liszt

nagykereskedésemet

uj üzlethelyiségembe

Csapó-utca 5. sz. alá

(Gábányi szenes üzlet mellett)

helyeztem át.

Eddigi megtisztelő bizalmukért és pártfogásukért ez uton is köszönetet mondva, kérem azzal továbbra is megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Klein Ignác.

minőségénél fogva bármely más theával nem pótolható, miutau finomsága ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmuhatatan marad. Senkise mulasszon el egy kísérletet megtenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb drogusita, fűszer- és csemege kereskedésben.

Debreczenben képviselve:

Halmágyi József

ur által.

Uj saját készítményű czipőraktár.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint 12 év óta fennálló elsőrendű czipész műhelyemet Széchenyi-utca 50. szám alól tetemesen megnagyobbítva és a legkitűnőbb munkáerőkkel ellátva

Piacz-u. 34. sz.

a főposta tőszomszédságában helyeztem át, ahol is a n. é. közönség kényelméredusan felszerelt

kész czipőraktárt

rendeztem be, melyben kizárólag saját készítményeim a gyári czipőknél is olcsóbb árban kaphatók. Amidőn biztosíthatom a n. é. közönséget a legpontosabb kiszolgálásról, kérem a szives pártfogást.

Krausz Mór,

uri és női czipész, a főposta mellett.

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

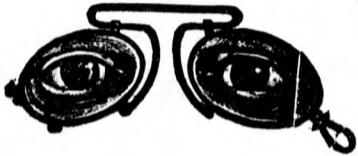
Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széchenyi-utca 20. számú háznál kiadó.

LEGSZEBB SZALONA, hus és kolbász füstöléseket eszközöl Medgyaszay Sándor hentes mester. Vigkedvü utca 10.

HORVÁTH-féle földön a Csapókert háta mögött akácfák, szál, vagy csomó számra, mátul kezdve eladó, kisebb, nagyobb mennyiségben. Értekezhetni ott a helyszínén

Legfinomabb szemüvegek és

orrcsipek

szakértelemmel készítve

Fischer Jakab

szakértő látszerésznél

DEBRECZEN, Piacz-utca 23. sz.

(a Fisz-palotával szemben).

Színházi látcsövek

mindenféle kiállításban

nagy raktár.

Karácsonyi és újévi ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

előbb László Albert és Társa
könyv és papír áruházában

Kossuth-u. 11. sz.

Régi Piacz-utcai helyiségünkben

feltűnő olcsó árban

árusítunk el felmaradt
könyveket, képeket és
zeneműveket.

E hó 11-én

kezdődik

Bosznay J. és Társa

divat és szőnyeg áruházában

a nagy

Karácsonyi

Vásár.

Hírlap- és

elárusítók

felvételnek

a „Debreczen”

elárusítására

a városi

nyomdában.

Városház,

keresztépület.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy rézionak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedőresléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Ellsabethstr. 6 neu. Mindennapi szetküldés.

Vigyázzon!!

Ha arany-, ezüst- és ékszerárut vásárol, hogy azt csak szolid helyen szerezzé be

Karácsonyi és újévi ajándékokul

legalkalmasabb aranyóra, ezüstóra vagy ékszertárgy.

Szegény és gazdag egyaránt megtalálja azt amit keres.

Szép ajándékot

épp úgy vásárolhat

néhány koronaért

mint sok pénzért.

Halász Nándor ékszerész és órás
üzletében.

Debreczen, Piacz-utca 24. a fehérló szálloda épület.

Dustartamu árjegyzékemből különösen kiemelem a következőket:

46. sz.	Valódi 14 karátos arany nyaklánc szívvél	6 frt. 50kr. és feljebb.
31. "	" 14 " " gyűrűk	2 " 80 " és "
235. "	" 14 " jegygyűrűk karika	5 " — " és "
90. "	" gyémánt gyűrűk	9 " — " és "
42. "	" 14 karátos arany karék	12 " — " és "
38. "	" 14 " broschok	4 " — " és "
27. "	" 14 " arany kereszt	1 " — " és "
21. "	" 14 " női arany órák	12 " — " és "
58. "	" 14 " férfi arany órák	36 " — " és "
66. "	" 14 " arany nyakkendőtűk	3 " 50 kr. és "
75. "	" ezüst óra	5 " 50 " és "
196. "	" nickel óra	2 " 86 " és "
201. "	" tula óra	7 " 80 " és "
350. "	" ezüst lánc	1 " 15 " és "
414. "	" karperecz	2 " — " és "
18. "	" Ébresztő órák	1 " 80 " és "
44. "	" 14 karátos karika függő	1 " 60 " és "

Vidéki megrendeléseknél elegendő a számra hivatkozni.